

Posudek na diplomovou práci Jany Milojevićové

Chorvatská menšina v Maďarsku v moderní éře, Praha 2008, 82 s., rkp.

Paní Jana Milojevićová si jako téma diplomové práce zvolila interdisciplinární problematiku pohybující se na rozhraní politologie, historie, etnologie a filologie. Využila přitom výhod absolvování dvouoborového studia (kroatistika-hungaristika). Pro zkoumání vývoje a současného stavu chorvatské minority v Maďarsku není znalost obou jazyků jen předností, ale takřka nezbytnou podmínkou. Vybrané téma je přitom (nejen) pro české prostředí zajímavé. Doplnuje a rozvíjí naše dosavadní znalosti o chorvatských diasporách ve Střední Evropě, zejména o Chorvatech moravských a slovenských. Poznatky a hodnocení obsažené v posuzovaném textu se mohou stát inspirací pro případnou srovnávací analýzu.

Hodnocená diplomová práce nevznikala jednoduše. Autorka se musela vypořádat s řadou komplikací různorodého charakteru. Jednou z nich byl aktuální stav poznání analyzované látky. Práce věnované historii chorvatské menšiny v Maďarsku a její aktuální situaci sice představují kvantitativně rozsáhlou bibliografickou množinu, mají však nanejvýš různorodou kvalitu. Vývoj po roce 1945 převážně zachycují texty publicistického nebo memoárového charakteru. Některé práce a prameny jsou přitom obtížně dostupné, a to i v budapešťských knihovnách.

Chorvatská menšina nežije koncentrovaně v jednom regionu, ale je usídlena v několika lokalitách roztroušených takřka po celém území Maďarska. To autorce znemožňovalo provést komplexnější terénní výzkum.

Analyzovaná problematika je v komplexu závažná a zajímavá. Rozpadá se ovšem zároveň do řady subtémat, které jsou někdy sekundární povahy (např.

současný stav chorvatských médií, kulturní aktivity menšiny). Nutný výsledek zkoumání pak představuje popis, respektive shrnutí zjištěných faktů.

Další, již subjektivní problém představovala autorčina nedostatečná teoretická připravenost a metodologická vybavenost nutná pro zvládnutí zmíněné interdisciplinární tematiky. J. Milojevićová si viditelně nedokázala dostatečně osvojit ani příslušné historické souvislosti. V tomto ohledu je poněkud zarážející – při autorčině nadstandardní jazykové vybavenosti – nejen neznalost základních teoretických prací věnovaných problematice národních hnutí (A. Gellner, M. Hroch), ale i syntéz o dějinách Uher, Maďarska a Chorvatska. Zmíněné handicapy se autorka mnohdy pokoušela překonávat způsobem intuitivním a impulsivním. Nelze přitom ovšem přehlédnout, že při shromažďování heuristiky vynaložila nemalé úsilí (mj. rozhovory s představiteli chorvatské menšiny).

Výše zmíněné objektivní i subjektivní komplikace nemohly nepoznamenat kvalitu práce. Logická výstavba textu je pouze na dostatečné úrovni; autorka se k některým problémům opakovaně vrací, několik tvrzení i závěrů opakuje. Stylistická úroveň práce vypovídá nejen o nedostatečné připravenosti studentů slovanské filologie i hungaristiky ke psaní vědeckých textů, ale i o malé snaze autorky překonávat obtíže, se kterými se při analýze shromážděných poznatků potká každý začínající badatel. V této souvislosti musím zmínit i poněkud nadměrnou velkorysost při zpracování poznámkového aparátu (mj. různorodý způsob citací; někdy se zdá, že citace byly přebírány z jiných publikací).

Z hlediska kvality má text vzestupnou úroveň. Úvodní část věnovaná historii chorvatské menšiny v Uhrách je jednoznačně nejslabší, trpí chybami až začátečnickými. Tyto nedostatky do jisté míry kompenzují pasáže věnované okolnostem příchodu jednotlivých etnických skupin dnes tvořících chorvatskou

minoritu v Maďarsku, jejich jazykovým zvláštnostem a vzájemným vazbám. V těchto pasážích vynikají podkapitoly věnované Šokcům a Bunjevcům. Podobně lze – přes stylistické nedostatky a jistou mozaikovitost – hodnotit i výklad o aktuálním stavu chorvatské menšiny v Maďarsku. Jako nejlepší hodnotím poslední kapitolu (*Identita a asimilace*), tvořící přirozený závěr práce. V ní autorka prokázala schopnost zajímavě a objektivně analyzovat složitý problém.

Přes uvedené výhrady mám za to, že text Jany Milojevičové splňuje požadavky kladené na diplomovou magisterskou práci. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná známka: velmi dobře

V Hradci Králové, 2. května 2008

doc. PhDr. Jan Pelikán, CSc.

vedoucí diplomové práce